

บทที่ 1

บทนำ



1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหาการวิจัย

พื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก จัดตั้งขึ้นโดยสภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) และกระทรวงมหาดไทย เพื่อรองรับคลื่นการอพยพของผู้หนีภัยจากการสู้รบจากพม่า อันสืบเนื่องจากสถานการณ์ความไม่สงบบริเวณชายแดนไทย-พม่า ในพื้นที่ชายแดนของจังหวัดตาก และแม่ฮ่องสอน ที่เกิดจากกำลังทหารของรัฐบาลพม่าโจมตีกองกำลังชนกลุ่มน้อย (กะเหรี่ยง) ที่ต่อต้านรัฐบาลทหารพม่า เป็นเหตุให้ชาวกะเหรี่ยงเหล่านั้นอพยพจากพื้นที่เนื่องจากความหวาดกลัวต่อภัยจากการสู้รบเข้ามาอยู่ในประเทศไทย โดยอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวทั้ง 6 แห่ง ในเขตอำเภอท่าสองยาง ซึ่งต่อมามีปัญหาด้านการช่วยเหลือและควบคุม และเพื่อให้การดูแลผู้หนีภัยฯ มีประสิทธิภาพที่ดีขึ้น จึงได้ตั้งพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละเป็นพื้นที่รองรับผู้หนีภัยจากการสู้รบตั้งแต่ พ.ศ. 2539 เป็นต้นมา

ในเวลานี้สถานการณ์ของประเทศพม่าก็ยังไม่สงบเรียบร้อย ส่งผลให้การผลักดันผู้หนีภัยจากการสู้รบเหล่านี้กลับประเทศ ก็ยังไม่สามารถที่จะดำเนินการได้ ประกอบกับอุปสรรคหลายๆประการ ตัวอย่างเช่น มาตรฐานการส่งกลับของสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ (UNHCR) ประกอบกับความพร้อมของผู้หนีภัยจากการสู้รบเอง ดังนั้นภาระจึงตกอยู่กับฝ่ายประเทศแรกรับซึ่งก็คือ ประเทศไทย ทั้งที่ฝ่ายประเทศไทย แม้ไม่ได้ลงนามในสนธิสัญญาเกี่ยวกับการลี้ภัยระหว่างประเทศ แต่ประเด็นด้านสิทธิมนุษยชน ก็เป็นปัจจัยให้ประเทศไทยจำเป็นต้องให้ความช่วยเหลือผู้หนีภัยจากการสู้รบเหล่านี้อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งที่ผ่านมารัฐบาลไทย โดยผ่านทางกระทรวงมหาดไทย และองค์กรเอกชนระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการลี้ภัย ตัวอย่างเช่น สำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ (UNHCR), คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ (ICRC) และ สำนักงานคาทอลิกสงเคราะห์ผู้ประสบภัยและผู้ลี้ภัย (COERR) เป็นต้น ได้รับผิดชอบและดูแลผู้หนีภัยฯ ร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายและท่าทีของฝ่ายไทยที่ยืนยันหลักการแบ่งรับภาระและความรับผิดชอบร่วมระหว่างประเทศ (International burden and responsibility sharing) ในการดูแลให้ความคุ้มครองและแก้ไขปัญหาผู้หนีภัยจากพม่าในประเทศไทย ความช่วยเหลือที่มีให้กับผู้หนีภัยจากการสู้รบเหล่านี้ ออกมาในรูปของการสงเคราะห์ในหลายรูปแบบตามมาตรฐานสากลที่สำนักงานข้าหลวงใหญ่ฯ กำหนด

เช่น ที่อยู่อาศัย อาหาร การรักษาโรค สาธารณสุขมูลฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งความช่วยเหลือเหล่านี้จำกัดอยู่ในประเด็นของการแก้ไขปัญหาระยะสั้น ขณะที่ผู้หนีภัยฯ พำนักในประเทศแรกรับเท่านั้น แต่เมื่อสภาพการณ์ของปัญหาการลี้ภัย ได้ยืดเยื้อเป็นระยะเวลายาวนานอย่างไม่มีกำหนด ดังนั้น ความช่วยเหลือที่มีต่อผู้หนีภัยฯ พำนักในพื้นที่พักพิงฯ จึงจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนแนวทางและวิธีการในการให้ความช่วยเหลือที่มีต่อผู้หนีภัยฯ เป็นการแก้ไขปัญหาระยะยาว ซึ่งวิธีการให้ความช่วยเหลือผู้หนีภัยฯ ในพื้นที่พักพิงฯ จึงควรที่จะมีการส่งเสริมให้เกิดทักษะ ความสามารถในการประกอบอาชีพแก่ผู้หนีภัยจากการสู้รบจากพม่า เพื่อให้ประชากรกลุ่มนี้ได้รับรู้จักการช่วยเหลือตนเองและครอบครัวในการดำรงชีพขณะอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวฯ หรือประกอบอาชีพเลี้ยงดูตนเองและครอบครัวภายหลังการตั้งถิ่นฐานใหม่ในอนาคต

จากแนวคิดเดิมที่หน่วยงานที่รับผิดชอบต่อผู้หนีภัยจากการสู้รบจากพม่า ไม่สนับสนุนให้เกิดการมีอาชีพและก่อให้เกิดรายได้ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวฯ เนื่องจากเกรงว่า หากผู้หนีภัยจากการสู้รบมีรายได้แล้ว จะส่งผลให้การผลักดันผู้หนีภัยจากการสู้รบเหล่านี้กลับประเทศดั้งเดิมกระทำได้อย่าง และผู้หนีภัยจากการสู้รบเหล่านี้อยากที่จะตั้งหลักแหล่งถาวรในประเทศไทย แต่จากสถานการณ์ความไม่สงบในประเทศพม่า การผลักดันให้ผู้หนีภัยจากการสู้รบจากพม่ากลับมาดูภูมิจึงเป็นไปได้ยาก หรือผลักดันออกไปได้ไม่หมด นอกจากนี้ยังมีการลักลอบเข้ามาอาศัยในพื้นที่พักพิงฯ ของผู้หนีภัยจากการสู้รบในพม่า เข้ามาเป็นระลอก ทำให้จำนวนของผู้หนีภัยจากการสู้รบมีเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ลักษณะของประชากรในค่ายผู้หนีภัยจากการสู้รบจากพม่าอาจจัดแบ่งได้เป็น 4 ลักษณะคือ

1. เป็นคนที่มีหลักฐานบ้านช่องและที่ดินทำมาหากินแต่อพยพมาเมืองไทยเพราะกลัวทหารพม่า คนในกลุ่มนี้มีประมาณร้อยละ 20
2. คนที่ไม่มีหลักฐานบ้านช่อง แต่มาอยู่เมืองไทยนานแล้ว มีอาชีพเป็นหลักฐาน(นอกค่าย) พวกนี้อาจไม่กลับพม่า แต่จะฝังรกรากในไทย มีประมาณร้อยละ 20 เช่นกัน
3. เป็นคนที่จากบ้านเรือนมานานแล้ว มีครอบครัวและมีบุตร ในพื้นที่พักพิงฯ ในเมืองไทย ไม่มีอาชีพอะไร ในประเทศพม่าก็ไม่มีหลักฐานบ้านช่องหรือที่ดินแต่อย่างใด พวกนี้มีมากถึงร้อยละ 30 หากกลุ่มนี้เดินทางกลับ ไปยังพม่า จำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือสักระยะหนึ่งจนกว่าจะช่วยเหลือตัวเองได้ แล้วจะดำรงชีวิตได้เองต่อไป
4. เป็นกลุ่มรับจ้างทั่วไปและยากจนมากๆ ไม่มีอาชีพ ไม่มีความรู้ และไม่มีทักษะใดๆ กลุ่มนี้มีประมาณร้อยละ 30 เช่นกัน กลุ่มนี้จะมีปัญหาเมื่อกลับไปพม่า (พรพิมล ตรี โชติ, 2548)

จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบจากพม่าร้อยละ 60 ของผู้ที่จะถูกส่งกลับเมื่อกลับไปแล้วหากไม่ได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาลพม่า หรือ UNHCR น่าจะมีปัญหาที่ในการปรับตัวและเริ่มต้นชีวิตใหม่ และที่น่าห่วงใยคือ หากในอนาคตผู้หนีภัยจากการสู้รบเหล่านี้ถูกผลักดันออกไปยังประเทศพม่า คิดกับพรมแดนประเทศไทยแล้วผู้หนีภัยจากการสู้รบไม่สามารถอยู่ และช่วยเหลือตัวเองได้แล้ว ผลที่ตามมาคือประเทศไทยจะมีเพื่อนบ้านที่มีปัญหาและไม่มีอาชีพเป็นหลักเป็นฐาน และปัญหาเหล่านี้อาจจะวกกลับมายังประเทศไทยอีกครั้งอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ สอดคล้องกับผลการวิจัยสำรวจเกี่ยวกับ ความคาดหวังในชีวิต/อนาคต ของผู้อพยพจากพม่าในจังหวัดตาก พบว่าผู้อพยพจากพม่าจำนวนกว่าร้อยละ 79.72 ต้องการตั้งรกรากอยู่ในประเทศไทยตลอดไป มีเพียงร้อยละ 11.89 เท่านั้น ที่ต้องการกลับบ้านเกิดหากเหตุการณ์สงบแล้ว และ ร้อยละ 1.40 คาดหวังว่าจะไปตั้งถิ่นฐานใหม่ในประเทศที่สาม (สุภาศักดิ์พรหม ชันชัยและคณะ, 2546) และจากประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหาผู้ลี้ภัยอิน โคจีน ในอดีต ซึ่งข้อเท็จจริงที่ว่าต้องมีผู้อพยพจำนวนหนึ่งที่เหลืออยู่และประเทศไทยต้องรับผู้อพยพดังกล่าวแน่นอน (กมล ประจวบเหมาะ, 2522)

จากการที่พื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ เป็นพื้นที่รองรับผู้หนีภัยจากการสู้รบ ตั้งแต่ พ.ศ. 2539 เป็นต้นมา จนถึงปัจจุบัน ก็ยังมีการอพยพย้ายเข้ามาเป็นระลอกๆ และยังไม่สามารถหาทางออกในการแก้ไขปัญหาผู้ลี้ภัยอย่างถาวร 3 ประการของ สำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ (UNHCR) ได้ และจากจำนวนของผู้หนีภัยฯ พักพิงในพื้นที่พักพิงชั่วคราวฯ ในประเทศไทยมีจำนวนมาก ถึงแม้ว่ารัฐบาลไทยจะไม่มีความต้องการให้เกิดเหตุการณ์ดังกล่าวขึ้น แต่ในความเป็นจริงแล้ว ผู้หนีภัยเหล่านี้ก็ยังคงต้องอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวฯ ไปอีกระยะหนึ่ง ดังนั้นจึงเป็นการพักพิงที่ขัดเคืองและ ไม่สามารถคาดการณ์ระยะเวลาสิ้นสุดที่แน่นอนได้ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่ต้องศึกษานโยบาย ที่มีต่อผู้หนีภัยฯ ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงฯ ที่มีความพยายามในการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับสภาพของความเป็นจริง ตัวอย่างของนโยบายของพื้นที่พักพิงฯ ในการควบคุมและดูแล ผู้หนีภัยฯ ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงฯ ตัวอย่างเช่น ห้ามมิให้มีการค้าขายในพื้นที่พักพิงฯ โดยเด็ดขาด เนื่องจากผู้หนีภัยฯ อาจสนับสนุน อาหาร ยา วัคซีนโรค และเครื่องอุปโภค และเครื่องอุปโภคบางส่วนให้แก่กองกำลังติดอาวุธ ซึ่งอยู่ภายนอกเขตไทย ห้ามมิให้มีการค้าขายแรงงานและการนำออก ไปใช้แรงงานของผู้หนีภัย ห้ามมิให้มีการจัดกิจกรรมต่างๆ ในพื้นที่พักพิงฯ เป็นต้น

จากตัวอย่างกฎเกณฑ์ที่เข้มงวดหลายๆข้อดังกล่าวสะท้อนให้เห็นปรัชญาและระบบคิดของรัฐบาลไทยว่า ผู้หนีภัยฯเหล่านี้จะอยู่ในประเทศไทยเป็นการชั่วคราวเท่านั้น และจะอพยพกลับประเทศ

พม่าเมื่อเหตุการณ์ในประเทศพม่าปกติสุข ดังนั้นนโยบายและข้อปฏิบัติของฝ่ายไทยจึงมีขึ้นเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดสถานการณ์อื่นจะนำไปสู่การปักหลักอยู่ในพื้นที่พักพิงฯหรือในประเทศไทยอย่างถาวรของผู้หนีภัยฯ แต่ในทางปฏิบัติแล้ว เมื่อระยะเวลาผ่านไปหลายสิบปี จำนวนของผู้หนีภัยฯมีมากขึ้นเกินกว่าจะควบคุมดูแลได้ทั้งหมด ระเบียบ ข้อบังคับก็ได้เปลี่ยนแปลงเปลี่ยนแปลงยืดหยุ่นเพื่อลดความตึงเครียดภายในพื้นที่พักพิงฯ การเปลี่ยนแปลงนโยบายที่มีต่อผู้หนีภัยฯ โดยมีการให้มีการฝึกอาชีพ มีการจำลองการฝึกอาชีพภายในพื้นที่ มีการค้าขาย มีตลาดภายในพื้นที่เพื่อการซื้อขายแลกเปลี่ยนระหว่างผู้หนีภัยและชุมชนใกล้เคียง เหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งของการยืดหยุ่นของในการปฏิบัติตามนโยบายเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้หนีภัยฯ ได้มีโอกาสและมีกิจกรรมทางสังคมเพิ่มมากขึ้น

ทั้งนี้เนื่องจากนโยบายของฝ่ายไทยได้ให้โอกาสผู้หนีภัยฯ ได้มีประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตที่ใกล้เคียงกับสภาพความเป็นจริงภายนอก ทั้งนี้เนื่องจากรัฐบาลไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ตระหนักถึงความจำเป็นการให้การศึกษาขั้นพื้นฐานและการส่งเสริมทักษะและฝึกอาชีพแก่ผู้หนีภัยฯ เพราะทั้งสองด้าน มีความเกี่ยวเนื่องกับการพัฒนาศักยภาพของผู้หนีภัยฯตามหลักการการพัฒนา ศักยภาพของผู้หนีภัยฯตามปฏิญญาว่าด้วยสิทธิในการพัฒนาปี ค.ศ. 1987 ในการอ้างสิทธิในการพัฒนาตนเอง โดยเฉพาะด้านการงานพื้นฐานอาชีพ ประกอบกับแนวคิดความช่วยเหลือและการพัฒนาผู้ลี้ภัย (Refugee aid and development) ซึ่งเป็นการดำเนินการในลักษณะเชื่อมโยงกันระหว่างโครงการต่างๆ เพื่อให้ผู้ลี้ภัยได้เข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยตนเองไปพร้อมๆกับการพัฒนา โครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนภายในพื้นที่พักพิงฯ เพื่อแบ่งเบาภาระที่เพิ่มมากขึ้นอันเป็นผลมาจากการที่มีผู้ลี้ภัยจำนวนมาก นำไปสู่การริเริ่ม โครงการส่งเสริมทักษะและฝึกอาชีพ เพื่อก่อให้เกิดรายได้ของผู้หนีภัยจากการสู้รบจากพม่า พร้อมทั้งเป็นการฝึกทักษะในการประกอบอาชีพด้วย โดยมีวัตถุประสงค์ระยะสั้น คือ เพื่อให้ผู้หลบหนีจากการสู้รบเหล่านี้ ได้มีรายได้ มีวิชาความรู้ ความสามารถ พร้อมทั้งเพิ่มพูนศักยภาพของผู้หนีภัยจากการสู้รบให้มากขึ้นและทำให้ เกิดความเชื่อมั่น ในตนเองกลับถิ่นมา และเป็นการแก้ไข ปัญหาให้ผู้หนีภัยจากการสู้รบจากพม่าได้มีงานทำ เพื่อมิให้ลี้ภัยออกนอกพื้นที่พักพิงฯอีกทางหนึ่ง และวัตถุประสงค์ระยะยาวคือ เพื่อให้ผู้หนีภัยจากการสู้รบมีความรู้เกี่ยวกับอาชีพเพื่อเลี้ยงตนเองและครอบครัว ในยามที่กลับสู่ประเทศเดิม หรือ ประเทศที่สาม เพื่อให้สามารถประกอบอาชีพในประเทศต้นทาง ซึ่งเป็นการตั้งถิ่นฐานแบบประกอบอาชีพได้ (Wage-earning Settlements) การตั้งถิ่นฐานในถิ่นที่คาดหวังว่าผู้หนีภัยจากการสู้รบจากพม่าจะสามารถพึ่งพาตนเองได้จากงานที่ทำเพื่อ มิให้เกิดการลักลอบหนีเข้ามาในประเทศไทยเพื่อขายแรงงาน เพราะหากกลับออกไปโดยที่ไม่มีความรู้ ทักษะ ความสามารถใดๆ ก็ยากที่จะริเริ่มหรือประกอบอาชีพอื่นๆ ได้

ประเด็นปัญหาที่สนใจจะศึกษาคือถึงแม้ว่ารัฐบาลไทยจะอนุญาตให้องค์กรพัฒนาเอกชนระหว่างประเทศ เข้าไปจัดโครงการส่งเสริมทักษะและฝึกอาชีพให้แก่ผู้หนีภัยฯในพื้นที่พักพิงฯ แต่กระบวนการดังกล่าวก็ไม่ได้มีความต่อเนื่องของกระบวนการ อันเนื่องจากข้อจำกัดหลายๆประการ เช่น นโยบายของพื้นที่พักพิงฯ สภาพพื้นที่ของพื้นที่พักพิงฯ และทรัพยากรของพื้นที่พักพิงฯ เป็นต้น ส่งผลให้ผู้หนีภัยฯ ที่สำเร็จจากโครงการส่งเสริมทักษะและฝึกอาชีพในพื้นที่พักพิงฯ ไม่สามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้ จึงทำให้มีจำนวนผู้ว่างงานจำนวนมาก ประกอบกับไม่มีการอบรม ฝึกฝน ทักษะ ด้านอาชีพเพิ่มเติม หรือในกรณีของโครงการส่งเสริมทักษะและฝึกอาชีพ อาจจะเปิดสอนสาขาที่ไม่เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงภายในพื้นที่ฯ

ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาว่าหลังจากที่ผู้หนีภัยที่สำเร็จจากโครงการส่งเสริมทักษะและฝึกอาชีพขององค์กรพัฒนาเอกชนที่จัดขึ้นในพื้นที่พักพิงฯ ในสาขาต่างๆจำนวน 7 สาขา ได้แก่ การซ่อมวิทยุ การซ่อมจักรยานยนต์ การปักผ้า การตัดเย็บเสื้อผ้า เกษตรกรรม การทำอาหารและขนม และดนตรีว่าเมื่อผู้หนีภัยจากการสู้รบเสร็จสิ้นการฝึกอบรมแล้วผู้รับการฝึกสามารถนำทักษะนั้นไปใช้ได้จริงหรือไม่ หรือใช้ได้มากน้อยเพียงใด ทักษะนั้นมีความจำเป็นมากน้อยเพียงใดต่อผู้หนีภัยฯ เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมในการส่งเสริมอาชีพแก่ผู้หนีภัยจากการสู้รบในพื้นที่พักพิงชั่วคราวฯ และสาขาวิชาที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตอยู่ภายในพื้นที่พักพิงฯ ในช่วงระยะที่ต้องอยู่ในพื้นที่พักพิงฯ ในประเทศไทยต่ออีกระยะหนึ่ง และการตั้งฐานใหม่ของผู้หนีภัยฯ ในอนาคต และการศึกษานี้ยังมีประโยชน์ต่อประเทศไทย เนื่องจากผู้หนีภัยฯ กลุ่มนี้ส่งผลกระทบในทางบวกและทางลบต่อประเทศไทยโดยตรง ไม่ว่าจะยังต้องอยู่พักพิงในประเทศไทย หรือกลับไปตั้งถิ่นฐานใหม่ในประเทศพม่าและการศึกษารั้วนี้ อาจจะทำให้เกิดประโยชน์ต่อหน่วยงาน หรือ องค์กรระหว่างประเทศ ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการดูแลผู้ลี้ภัยและอาจเกิดประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับผู้หนีภัยฯทั้งในประเทศไทยและผู้ลี้ภัยในภูมิภาคอื่นๆ ทั่วโลก

1.2 วัตถุประสงค์ในการวิจัย

- 1.2.1 ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผู้หนีภัยจากการสู้รบและการดำเนินการแก้ไขปัญหาผู้ลี้ภัยอย่างถาวรของสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติและกระทรวงมหาดไทย
- 1.2.2 วิเคราะห์ผลของโครงการส่งเสริมทักษะและฝึกอาชีพที่มีต่อผู้หนีภัยจากการสู้รบที่ผ่านการอบรมและฝึกทักษะอาชีพภายในพื้นที่พักพิงฯ
- 1.2.3 วิเคราะห์ความสามารถในการพึ่งตนเองได้และรวมถึงรายได้ของผู้หนีภัยจากการสู้รบจากดำเนินกิจกรรมที่ได้รับความรู้จากการอบรมและฝึกทักษะอาชีพ
- 1.2.4 เสนอแนะแนวทางการพัฒนาการพึ่งตนเองของผู้หนีภัยจากการสู้รบในพม่า

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

- 1.3.1 โครงการส่งเสริมทักษะและฝึกอาชีพในพื้นที่พักพิงฯช่วยให้ผู้หนีภัยจากการสู้รบ พัฒนาทักษะด้านอาชีพได้
- 1.3.2 ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่ผ่านการส่งเสริมทักษะและฝึกอาชีพแล้ว สามารถใช้ความรู้และทักษะที่ได้รับประกอบกิจกรรม รวมทั้งสร้างรายได้ในสาขานั้นๆ ได้

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

- 1.4.1 ทำให้สามารถทราบถึงผลกระทบของโครงการที่มีต่อการสร้างทักษะและการฝึกอาชีพต่อความสามารถในการพึ่งตนเองของผู้หนีภัยจากการสู้รบขณะอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงฯ
- 1.4.2 ผลการศึกษาที่ได้จะเป็นแนวทางให้หน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ประโยชน์ในด้านการกำหนดนโยบาย และการดำเนินนโยบายในด้านการฝึกอาชีพแก่ผู้หนีภัยจากการสู้รบจากพม่าให้ เป็นไปในแนวทางที่ถูกต้อง

1.4.3 ผลการศึกษาที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในการศึกษาเพิ่มเติมต่อไปในขอบเขตที่กว้างขึ้นเกี่ยวกับบริบทต่างๆของผู้หนีภัยจากการสู้รบจากพม่าในอนาคต

1.5 ขอบเขตในการวิจัย

การศึกษาเรื่องส่งเสริมทักษะและฝึกอาชีพเพื่อการพึ่งตนเองกรณีศึกษาของผู้หนีภัยจากการสู้รบในพม่า: กรณีศึกษาพักพิงชั่วคราวในประเทศไทยนี้ ผู้วิจัยทำการศึกษาในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก โดยการศึกษาผู้หนีภัยที่เคยเข้าร่วม โครงการส่งเสริมทักษะและฝึกอาชีพภายในพื้นที่ที่จัด โดยองค์กรพัฒนาเอกชน ZOA ทั้ง 7 สาขาอาชีพที่เปิดสอนตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2547 ถึง เดือนมีนาคม 2549 ซึ่งเป็นระยะเวลาที่ผู้หนีภัยสำเร็จจากโครงการแล้ว ซึ่งมีทั้งหมด 653 คน (รายละเอียดแสดงในตาราง ที่ 2 แสดงรายละเอียด โครงการส่งเสริมทักษะและฝึกอาชีพภายในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ หน้า 56)

โดยการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้หนีภัยด้วยแบบสัมภาษณ์ จำนวน 105 ราย และสัมภาษณ์ผู้หนีภัยแบบเจาะลึก ที่เป็นกรณีศึกษาจำนวน 14 ราย

โดยขอบเขตของเนื้อหาในการศึกษา ได้แก่ ข้อมูลเบื้องต้นของผู้หนีภัย การดูแลและการให้ความช่วยเหลือของกระทรวงมหาดไทยและองค์กรพัฒนาเอกชนที่มีต่อผู้หนีภัยในพื้นที่พักพิงฯ โครงการส่งเสริมทักษะและการฝึกอาชีพ ความคาดหวังและการใช้ประโยชน์จากความรู้และทักษะที่ได้จากโครงการฯ รวมถึงการวางแผนการตั้งถิ่นฐานใหม่ในอนาคตของผู้หนีภัยฯ เป็นต้น สำหรับช่วงเวลาที่ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลภาคสนามของการศึกษาครั้งนี้ แบ่งออกเป็น

- การเก็บข้อมูลภาคสนามเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับพื้นที่พักพิงฯบ้านแม่หละ การดูแลและให้ความช่วยเหลือผู้หนีภัยฯ ในพื้นที่พักพิงฯ และข้อมูลเบื้องต้นของโครงการส่งเสริมทักษะและอาชีพอาชีพขององค์กรเอกชน ZOA เมื่อวันที่ 20 – 31 มีนาคม 2549
- การเก็บข้อมูลภาคสนาม โดยการสัมภาษณ์ผู้หนีภัยจากการสู้รบที่เข้ารับการศึกษาส่งเสริมทักษะและฝึกอาชีพ ระหว่างวันที่ 29 พฤษภาคม – 7 มิถุนายน 2549 และระหว่างวันที่ 19 – 30 มิถุนายน 2549